

Mir, o *Interior a l'aire lliure*, de Ramon Casas. Obres de Ramon Martí Alsina, Josep Amat, Santiago Rusiñol, Eliseu Meifrèn o Modest Urgell, completen la col·lecció. Amb la creació del museu i la incorporació d'una escola d'art, espais pedagògics i sales per a exposicions, el monestir i els seus jardins es convertiran en un espai emblemàtic i en un centre cultural molt complet, un tipus d'oferta de la qual no anem pas sobrats.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Durant tot aquest any s'han organitzat diversos actes per donar a conèixer una làpida sinagoga que es troba al Museu Tresor Parroquial de l'església de Sant Esteve. Al segle XIII, durant la croada càtara, unes dues-centes famílies jueves van fugir de Besiers, algunes de les quals es van refugiar a Olot. Aquest podria ser el motiu de l'existència de la làpida a la Garrotxa. Darrerament la comunitat jueva d'aquesta ciutat occitana ha estudiat la làpida que es troba a Olot, que vinculen amb una pedra hebrea que tenen a Besiers. La làpida és una peça de marbre de 21,5 x 34 x 4 cm, amb una inscripció hebrea en un costat, i en l'altre, signes d'haver estat utilitzada com a ara en un altar catòlic. Així doncs, va ser considerada una pedra sagrada tant pels jueus com pels cristians. Segons els experts, la làpida data de l'any 1209, hi ha inscrites citacions bíbliques i hi apareix el topònim *Besiers*, fet infreqüent en les pedres sinagoga. En la redacció d'aquestes inscripcions s'utilitza la tercera persona del plural, la qual cosa tampoc és habitual. La historiadora Carme Grau ha elaborat un estudi que, a partir de la transcripció prèvia dels textos hebreus de les dues làpides, contextualitza el període històric i ressegueix el que han dit estudiosos del tema.

Donacions a l'Arxiu Comarcal | Darrerament s'han fet dos importants llegats a l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa: el Fons Jordi Pujiula, gràcies al conveni de donació signat entre l'Ajuntament d'Olot i Maria Assumpció Illas i Elisabet Pujiula, vídua i filla, respectivament, del desaparegut historiador, i el Fons de la Família Trincheria, signat igualment entre l'Ajuntament i Ana Domingo, vídua de Joaquim de Trincheria. Pujiula, metge psiquiatre, va participar activament en la vida cultural de la ciutat, sovint a través de la premsa, on va publicar centenars d'articles. La donació comprèn col·leccions documentals, llibres, opuscles, publicacions periòdiques, fotografies i postals. Trincheria, hereu d'una llarga nissaga i regidor del PP a l'Ajuntament d'Olot durant moltes legislatures, ja havia donat anteriorment altres documents que en conjunt són dels segles XVI-XX, pergamins d'entre 1177 i 1774 i imatges. Uns fons molt importants.

Música a la comarca | Ens hem fet ressò diverses vegades de festivals musicals que es fan a la comarca. Ara volem parlar de Besalú, que el juliol passat va organitzar el Curs internacional d'interpretació de música medieval, amb quaranta-quatre alumnes procedents de vuit països, que van assistir a seminaris de música instrumental i cant medieval. Així mateix, cal parlar del Sant Rock Festival, que organitza el popular barri olotí de Sant Roc a l'estiu des de fa 25 anys per potenciar els grups musicals joves i els discjòqueis de la comarca, i muntar, alhora, una festa alternativa.

Foc i llum a Lluèrnia | El dissabte 9 de novembre, des de la posta del sol i fins a mitjanit se celebra a Olot el Festival Lluèrnia, que compta amb quaranta-cinc instal·lacions i la col·laboració d'entitats i associacions. Es vol evocar l'entorn volcànic, de manera que s'encercla el volcà Montsacopa amb diferents propostes d'intervenció. Fa uns anys que es vol deixar una empremta permanent del festival a la ciutat, i enguany s'ha decidit rehabilitar les capelles de sants repartides per moltes cases del barri antic i posar-hi llum.

>> Làpida jueva del Museu Tresor Parroquial de l'església de Sant Esteve. (Autoria: LORENÇ PANELLA I SOLER)

EL GIRONÈS

Text i foto > DANI VIVERN

«Tourists go home» | Alguns habitants del Barri Vell de Girona potser tenen raons fonamentades contra el turisme: sorolls, excés de gent, especulació immobiliària, diuen... Però tractar els turistes de «terroristes» en pintades i pancartes ja passa de taca d'oli, vist que les problemàtiques resultants (escasses, crec jo) no són res en comparació amb d'altres que es pateixen tot l'any a la ciutat. Per exemple, en el tema dels sorolls, aquí ja som baladrers de mena i no ens calen *amateurs* forans. Hi ha formacions polítiques i moviments ciutadans oposats al *boom* dels pisos turístics, però encara no hem vist cap pronunciament contra la proliferació de *menas* i joves llatins al parc Central, al de les Casernes o a la plaça de Manuel Vázquez Montalbán amb extensió a la pista coberta de l'Institut Sobrequés, on fan niu, porro i soroll; ni tampoc no hi ha queixes pel fet que el parc de salut inaugurat la primavera passada a la Devesa, d'ús públic per a persones de més de catorze anys, estigui envaït per mainada. Pobre de l'avi o àvia que, tip d'esperar, gosi cridar l'atenció als pares que hi pasturen els seus cadells. Tampoc no es veu cap partit o associació que assumeixi la queixa contra els descerebrats eixordant el veïnat amb la música (és un dir) del seu vehicle; ni cap ordre institucional que pari els peus als insidiosos *oenagers* i pidolaires ben coneguts de la ciutadania i de les autoritats. Per tot això, s'imposa preguntar-se què diantre passa al Barri Vell. No tenen encara prou problemes reals (com les obres inacabables i l'obertura i tancament constant de botigues, amb els treballs de reforma *ad hoc*), que encara hagin de crear-ne de ficticis contra el turisme? Quan, consumat el tancament del *hub* gironí de Ryanair, se'n notin els efectes, que no vinguin llavors amb jeremiades.

Però tranquils, que les lamentacions seran promptament oblidades quan s'obri un nou König amb capacitat per a quatre-centes persones al local que havia estat, fa uns cent cinquanta anys, el teatre Odeon, a la pujada de Sant Martí (al costat del Bistrot, perquè ens

entenguem...). No sé què n'opinaran els que ara es queixen del turisme... Això sí, valdrà la pena recuperar el gloriós espai que, durant dècades, va acollir el taller de cromats Ensesa i la fusteria Lladó.

>> Una pancarta en anglès al Barri Vell adverteix als «estimats visitants» que «cada pis turístic és una llar menys per als autòctons».

Desequilibris | Alguns ja comencen a posar en seriós dubte l'eficàcia de l'Administració local, capaç de permetre durant anys que la gent hagi usat indegudament i de forma gratuïta un terreny privat com a aparcament al costat de l'Auditori, i fins i tot que s'hi anés instal·lant la carpa del circ per les Fires. Fins que els amos del tros hi han posat mà per la via judicial. Potser era allò de qui dies passa... Però molt normal, no és, tot plegat. Sí que és, en canvi, simptomàtic que alguna cosa no rutlla. Perquè no és del cas (i així ho veu la Federació d'Hostaleria de les Comarques de Girona) que la Generalitat vulgui prohibir fumar fins i tot a les terrasses dels bars. O que no es pugui pujar als Àngels a veure pluges d'estels sense que hi hagi discussions entre els visitants i els responsables del restaurant del santuari: un altre lloc on anar feia goig, i que ara tendeix a propiciar misteris de dolor. Que ho preguntin als de la festa de Madremanya, que en van sortir escaldats. Doctors té l'Església que ho han d'aclarir...

Per a la seva polis ideal, Plató exigia saviesa, coratge, moderació i justícia. Però això, tal com van les coses, només s'ho podran permetre els municipis petits, on encara queda maniobra per al diàleg davant d'una cervesa artesana. Això sí, mentre no hi faci pudor, com a Sarrià...

EL PLA DE L'ESTANY

Text > XAVI XARGAY

De ruta per Crespià | Quan es parla de Crespià, el primer que ens ve al cap és la seva reconeguda Fira de la Mel i poca cosa més. A alguns cinèfils els sonarà pel títol del primer llargmetratge d'Albert Serra, *Crespià, the film not de village*. Entre la mostra de cultura popular i la proposta d'art avantguardista, el poble del Terraprim també és l'escenari (i ja va per la novena edició) d'una ruta literària i musical pels carrers de Crespià. L'activitat és coordinada per Consol Vidal i Riera i es tracta d'una passejada multidisciplinària, amb música, poesia i narració. Un dels participants d'enguany fou el cantautor escalenc Josep Tero, que va fer un recital a l'església de Santa Eulàlia. La ruta s'inicia a la casa particular de Cal Xai, a la plaça Major, i acaba amb un sopar de germanor. Tractant-se d'un acte que no era precisament de masses, l'èxit de públic fou considerable.

Dilema | Imagineu-vos un noi de Banyoles de comportament difícil, fran-

cament emprenyador, a l'escola (diuen que tres alumnes de la seva classe van decidir canviar de centre per evitar-lo), que ben aviat entra en ambients tèrbols. Festeja. A causa d'unes males decisions (segons es llegeix en un fullet), acaba a la presó. Allà aprèn a rapejar i ho fa amb certa gràcia, diuen. Surt de la presó; és el protagonista d'un documental premiat; té un cert èxit i reconeixement; el contracten; l'entrevisten a TV3; canta sovint a Banyoles. És un noi immigrant de segona generació que va tocar fons i que, gràcies a la música, s'ha reinserit. Quan manifesta que va anar a la presó no acaba d'aclarir que va ser pels seus antecedents i per una denúncia, l'abril del 2016, per maltractament físic, vexació, insults i amenaces a la seva parella. L'exparella, que viu a Banyoles, recorda que el jutge va dictar una ordre d'allunyament contra ell durant vuit anys. Es queixa que només s'ha fet pública la versió dels fets del noi i que, des de l'èxit d'aquest, sent que la seva presència és gairebé palpable. Com ho arreglem: reforcem la reinserció del noi imposant la seva presència a la noia i saltant-se la prohibició d'acostar-s'hi o donem suport a la víctima amb el perill d'estroncar la rehabilitació del maltractador?

>> Església parroquial de Santa Eulàlia de Crespià. (Autoria: TURISME PLA DE L'ESTANY)